

**Milieuverklaring
van de POD Maatschappelijke Integratie,
Armoedesbestrijding
Sociale economie
en Grootstedenbeleid**

**Update 2014
(gegevens 2013)**

EMAS

Gebouw WTC II

Informatiefiche

Naam	POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid
Soort	Programmatorische Federale Overheidsdienst
Activiteitssectoren	Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid
Adres van de zetel	WTC II Koning Albert II-laan, 30 1000 Brussel
NACE-Code	84.100
Telefoon	+ 32 2 508 85 85 (NL) – 508 85 86 (FR)
Fax	+ 32 2 508 86 10
Internetsite	www.mi-is.be
Aantal werknemers	179
Oppervlakte in m ²	5.446 m ² over 4 verdiepingen (25 ^{ste} - 28 ^{ste})
Infrastructuur	gedeeld gebouw, huurders
Milieuvergunning	Vergunning RB 860/04/4-04/761 van 8 oktober 2004, 15 jaar geldig en gewijzigd bij het besluit van 11 maart 2005 (ref. 244107)
Contactpersonen	Jean-Marc Dubois en Céline Baudoux
E-mail	jean-marc.dubois@mi-is.be celine.baudoux@mi-is.be

Inhoudsopgave

Wat staat er in deze milieuverklaring?

Inhoudsopgave	3
Inleiding	4
Onze EMAS	4
Wat is EMAS?	5
De POD Maatschappelijke Integratie: zijn missie, doelstellingen en waarden ..	6
Milieubeleid van de POD MI	7
Milieubeheersysteem van de POD MI	8
Toepassingsgebied:	8
Milieuaspecten:	8
Actieplan:	8
De rechtstreekse milieuaspecten:	9
1. Het elektriciteitsverbruik	10
2. Papierverbruik	100
3. "Groene" aankopen"	13
4. Afval	14
5. Mobiliteit	15
De onrechtstreekse milieuaspecten	17
6. Programma Grootstedenbeleid: ecologische voetafdruk van de steden	177
7. Gas- en Elektriciteitsfonds: preventief beleid van de OCMW's inzake energiebesparingen	17
Andere basisindicatoren	18
Wettelijke vereisten die van toepassing zijn op milieuvlak	19
Goedkeuring	Erreur ! Signet non défini.

Onze EMAS

De POD Maatschappelijke Integratie heeft niet gewacht om het EMAS-plan toe te passen en zich zo bezig te houden met het milieu.

Reeds in januari 2006 hebben wij het federale milieucharter ondertekend.

Hierin worden onze verbintenissen vermeld op het vlak van afvalproductie, het verbruik van papier, water en energie, zachte mobiliteit en duurzame aankopen.

Maar belangrijk is dat de POD, sinds 2005, kan rekenen op het werk van een dynamische cel duurzame ontwikkeling.

Deze cel voert regelmatig sensibiliseringsacties bij het personeel en organiseert jaarlijks de dag van de duurzame ontwikkeling.

Ik dank de cel voor het werk dat zij tot nu toe heeft verricht.

De invoering van een milieubeheersysteem was een werk van lange adem.

Begin juni 2008 werd gestart met de milieubeleidsverklaring van het directiecomité.

Tientallen vergaderingen hebben geleid tot de verduidelijking van de doelstellingen en van de te voeren acties en tot de aanduiding van de verantwoordelijken.

De verhuis van onze diensten van de Anspachlaan (Philipstoren) naar de Koning Albert II-laan (toren WTC II), in april 2009, heeft bepaalde aanpassing van het EMAS-plan tot gevolg gehad, omwille van de reële toestand van het nieuwe gebouw (landschapsbureaus, ontbreken van elektrische sensoren, enz.).

De POD Maatschappelijke Integratie heeft de EMAS registratie behaald op 30 augustus 2010.

Eind 2011 werd onze eerste EMAS-cyclus afgesloten.

Voor bepaalde doelstellingen hebben wij al grote vooruitgang geboekt.

Voor andere schieten we slechts langzaam op, omdat de startdoelstellingen te ambitieus zijn gebleken of de indicatoren verkeerd werden aangepast.

Doelstellingen en indicatoren werden grondig geëvalueerd in 2012 en werden, indien nodig, aangepast om beter overeen te komen met de werkelijkheid. Er werden nieuwe indicatoren ingevoerd, in verband met de lijst die werd ontwikkeld door de POD Duurzame Ontwikkeling, bestemd voor de federale administraties.

De POD bezet vier verdiepingen van een gebouw dat de Regie der Gebouwen aan een consortium van eigenaren verhuurt, wat de toegang tot de gegevens van ons energieverbruik soms bemoeilijkt. Wij zijn vastbesloten om de eigenaar, met de steun van de Regie, meer duidelijkheid te vragen over deze gegevens.

Ik wens de milieucoördinatoren te danken die dit mooie project achtereenvolgens gedragen hebben.

Het slagen ervan zal afhangen van het engagement van iedereen (werknemers, diensthoofden en leden van het directiecomité) ten gunste van het milieu.

Op mijn niveau wil ik, in mijn persoonlijke en beroepsactiviteiten, blijk geven van dit engagement.

Julien Van Geertsom

Voorzitter van de POD Maatschappelijke Integratie

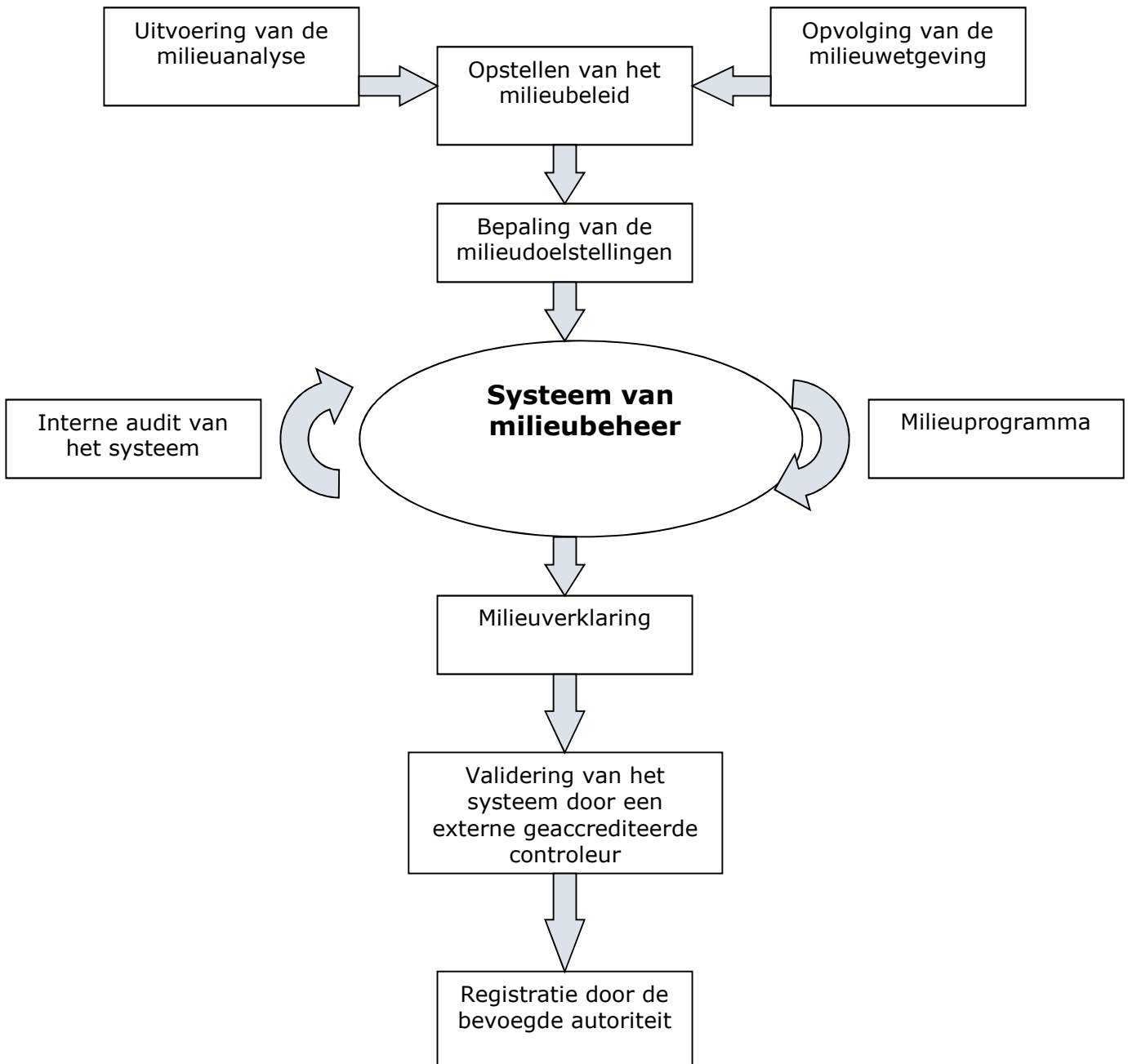
Wat is EMAS?

EMAS (Eco Management and Audit Scheme) is een systeem van milieubeheer en van Europese audit.

Dit systeem staat open voor elke onderneming die haar milieuprestaties wil evalueren en verbeteren.

De goede werking en de verbeteringen van dit managementsysteem worden jaarlijks gecontroleerd via een externe audit.

Deze verklaring werd opgesteld in het kader van de EMAS-registratie III 1221/2009 van de POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid.

De POD Maatschappelijke Integratie: zijn missie, doelstellingen en waarden

De POD Maatschappelijke Integratie heeft als missie het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van een inclusief federaal beleid voor maatschappelijke integratie, zodat de sociale grondrechten aan iedereen op duurzame wijze gegarandeerd worden.

Hij streeft de volgende doelstellingen na:

- o het voorkomen en bestrijden van armoede en uitsluiting in al hun dimensies;
- o een federaal grootstedenbeleid (samen met andere partners en ook in andere domeinen) voor de sociale cohesie en de duurzame ontwikkeling;
- o een volwaardige sociale economie in het kader van de sociale insluiting
- o integratie door middel van maatschappelijke dienstverlening en begeleiding door opleiding en duurzaam werk centraal te stellen;
- o een permanente dialoog en het gelijkwaardige partnerschap met alle beleidsniveaus alsook met de representatieve verenigingen van de doelgroepen;
- o het stimuleren en ondersteunen van de ontwikkeling van competenties van onze lokale partners
- o aan onze medewerkers, mogelijkheden tot ontwikkeling en deelname bieden bij het opstellen van het beleid van de POD.

Hij staat voor een bepaald aantal waarden:

- respect voor en ontwikkeling van elk individu
- kwaliteit, klantvriendelijkheid en maatwerk
- gelijke kansen en diversiteit
- duurzaamheid
- openstaan voor verandering.

Voor meer informatie, bezoek onze internetsite: www.mi-is.be

POD | Maatschappelijke Integratie
SPP | Intégration Sociale

MILIEUBELEID VAN DE POD MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE

Aangezien de POD Maatschappelijke Integratie zich bewust is van zijn voorbeeldfunctie tegenover de andere overheidsdiensten, zijn partners en de burgers, verbindt hij er zich reeds verschillende jaren toe om de zorg voor het milieu te integreren in zijn activiteiten en missies.

In januari 2006 reeds heeft de POD MI het federaal milieucharter ondertekend. Vandaag wensen wij deze verbintenis uit te breiden door de invoering van een milieubeheersysteem in overeenstemming met het EMAS-reglement. Deze stap past perfect in onze manier tot voortdurende verbetering van de kwaliteit van de diensten aan alle onze klanten.

Onze verbintenis ten gunste van het milieu bestaat uit

- het beperken van de impact van onze activiteiten op het milieu via
 1. de vermindering van de hoeveelheid verbruikt papier
 2. overgaan tot een duurzaam aankoopbeleid (ecobeheer en ecoconsumptie)
 3. de vermindering van het elektriciteitsverbruik
 4. het bevorderen van een zachte mobiliteit in het kader van de beroepsactiviteiten.
- het beperken van de impact van onze missies op het milieu door de bescherming van het milieu te integreren in de wetteksten en reglementen die wij opstellen en de steun die wij onze partners verlenen;
- het beschikken over een EMAS-groep, samengesteld uit medewerkers die vooral betrokken zijn in het plan EMAS en die, als cel DO, sensibiliseringsacties ivm duurzame ontwikkeling zou kunnen voeren indien ze de nodige tijd heeft (zie PV 24/11/2011);
- het aanpassen van het milieubeheersysteem, zodat het in overeenstemming is en blijft met de vereisten van de EMAS-reglement en de milieuwetgeving;
- het informeren en bewust maken van ons personeel en onze partners over het milieu.

Om de transparantie van dit beleid te waarborgen, zullen onze doelstellingen en ons programma jaarlijks geëvalueerd worden en meegedeeld worden aan al ons personeel, onze partners en het publiek.

Brussel, 23 september 2013
Het Directiecomité.

De Voorzitter,
Julien VAN GEERTSOM

De Directeur-generaal,
Anne-Marie VOETS

De Directeur-generaal,
Alexandre LESIW

De Directeur
Pierre-Yves VANDEGEERDE

Milieubeheersysteem van de POD MI

Toepassingsgebied:

De POD Maatschappelijke Integratie heeft beslist om zijn milieubeheersysteem (MBS) toe te passen op al zijn activiteiten in verband met de dienst van de Voorzitter en de stafdiensten, evenals op de verschillende activiteiten die gevoerd worden in het kader van zijn taken.

Onder het eerste soort activiteiten wordt verstaan de algemene diensten: HRM, Begroting en Logistiek, Subsidies en overheidsopdrachten, Communicatie & Front desk, Inspectie, Organisatieontwikkeling, ICT en Veiligheid & Preventie.

Onder het tweede soort activiteiten wordt verstaan de diensten geleverd aan de OCMW's: juridische dienst, studiedienst, Activering en het Europees Sociaal Fonds (ESF), Helpdesk, Informatieveiligheid; en de thematische diensten: armoedebestrijdingsbeleid en grootstedenbeleid.

Milieuaspecten:

Het MBS (EMAS-plan) van de POD omvat twee gedeelten: de rechtstreekse en de onrechtstreekse aspecten.

De *rechtstreekse aspecten* hebben betrekking op de activiteiten van de POD: het papier- en energieverbruik in het gebouw en de verplaatsingen van het personeel.

De *onrechtstreekse aspecten* houden verband met de activiteiten die de POD niet in handen heeft maar die de POD kan beïnvloeden : steunprogramma's gesubsidieerd door de POD bestemd voor kansarmen, activiteiten van leveranciers en onderaannemers, enz.

Actieplan:

Het actieplan wordt verwezenlijkt over een periode van drie jaar.

Het actieplan is gestructureerd in prioritaire doelstellingen, voorgesteld in de vorm van fiches met daarop: de formulering van de doelstellingen, de jaarlijkse doelen (tussentijdse doelstellingen), de acties, het vastgelegde budget en de controle van de resultaten met behulp van indicatoren. Deze doelstellingen worden jaarlijks geanalyseerd en, indien nodig, herzien tijdens de Beoordeling door de Directie. Er kunnen nieuwe doelstellingen worden ingevoerd.

De eerste cyclus heeft de periode gedekt van 1/1/2009 tot 31/12/2011. Hij bevatte zeven doelstellingen: het elektriciteits- en papierverbruik, de "groene" aankopen, afval, mobiliteit en de programma's "Grootstedenbeleid" en "Gas- en Elektriciteitsfonds".

De tweede cyclus loopt van 1/1/2012 tot 31/12/2014. Hij verlengt de vorige doelstellingen, behalve de doelstelling "afval", maar de indicatoren, doelstellingen en acties werden herzien en verfijnd.

De volgende tabel vergelijkt de doelstellingen van de twee cycli.

Doelstellingen van de 1 ^{ste} cyclus	Doelstellingen van de 2 ^{de} cyclus
1. Het elektriciteitsverbruik met 10 % verminderen (basis = trim. 2-3-4 2009)	1. Min. 3 acties per jaar voeren om het personeel bewust te maken van het elektriciteitsverbruik
2. Het papierverbruik met 30 % verminderen (basis = 2008)	2. Het papierverbruik met 10 % verminderen (basis = 2011)
3. De bewustmaking verbeteren voor groene aankopen binnen de POD	3. Het aandeel duurzame overheidsopdrachten (op milieuvlak) vermeerderen met 10 % per jaar (basis = 2011)

4. De afvalsortering binnen de POD verbeteren	AFGESCHAFT
5. Het gebruik van de zachte vervoermiddelen voor beroepsverplaatsingen verbeteren	5. a) het gebruik van de dienstfietsen met 20 % vermeerderen (basis 2011); b) het aantal km stabiliseren dat is ingeschreven in de ministeriële besluiten betreffende de beroepsverplaatsingen gedaan met privévoertuigen door de diensten Inspectie en GSB (basis = 2011) ; c) het aantal km stabiliseren dat werd uitgevoerd met de dienstvoertuigen (basis = 2011)
6. Programma Grootstedenbeleid: het aandeel verhogen van het jaarbudget besteed aan de Klimaatdoelstelling (min. 20 %) (basis = 2008)	6. Programma Grootstedenbeleid: het aandeel van het jaarbudget besteed aan de Klimaatdoelstelling boven de 25 % houden (basis = 2011)
7. Energiemaatregelen: het aandeel van het Gas-/Elektriciteitsfonds besteed aan preventie met 15 % verhogen (basis = 2008)	7. Energiemaatregelen: het aandeel van het Gas-/Elektriciteitsfonds bestemd voor preventie verhogen (basis = 2011) zodat het in de buurt van 25 % komt

De rechtstreekse milieuaspecten:

De *rechtstreekse aspecten* hebben betrekking op de elementen die de POD beheerst:

- het energieverbruik in het gebouw
- het papierverbruik
- de duurzame aankopen
- het produceren en sorteren van afval
- de verplaatsingen van het personeel
- het waterverbruik
- het verbruik van verpakkingen
- het verbruik van grondstoffen
- de watervervuiling
- de luchtvervuiling
- de bodemvervuiling.

Om de *belangrijke directe aspecten* te bepalen, dit wil zeggen aspecten die *bij voorkeur* moeten worden aangepakt, hebben we de milieu-invloeden in verband met het gebruik van het gebouw onderzocht (keuken, sanitair, kantoren, vergaderzalen, technische ruimtes), alsook de verplaatsingen van het personeel.

Aan elke invloed werd een *score* toegekend, volgens verschillende criteria: materiaalstroom, wettelijke vereisten, mening van de werknemers, invloed van een gedragswijziging op het verbruik, enz.

Een hoge score betekent een grote prioriteit, omgezet in prioritaire doelstelling.

Hierna geven we de *prioritaire doelstellingen* die naar voren kwamen uit het milieuonderzoek van de directe aspecten.

1. Het elektriciteitsverbruik

Onze POD heeft belangrijke inspanningen geleverd om energie te besparen, door de aankoop van milieuvriendelijke apparaten en de sensibilisering van het personeel voor het uitschakelen van de computerschermen en van enkele lokalen die voorzien zijn van schakelaars. Het feit dat de POD de verlichting van de plateaus en van de gangen en de airconditioning niet zelf beheert, enerzijds en de daling van het aantal werknemers voor een gelijkwaardige oppervlakte, anderzijds, hebben er echter voor gezorgd dat deze doelstelling nooit werd bereikt.

In 2013 werd, in overeenstemming met de auditeur, het streefcijfer in verband met de daling van het verbruik afgeschaft.

Doelstelling van de 2de cyclus (sinds september 2013): tenminste 3 acties per jaar voeren om het personeel bewust te maken van het elektriciteitsverbruik

Indicator: aantal acties

Actieprogramma

De vastgelegde acties kaderen in de verlenging van de acties van de 1ste cyclus. Zij hebben tegelijk betrekking op de sensibilisering van het personeel voor energiebesparingen (uitschakelen van de lichten, PC's en schermen) en op de vermindering van het aantal apparaten of op de vervanging door apparaten die minder energie verbruiken.

Resultaten 2013

In 2013 heeft de POD geen sensibiliseringsactie uitgevoerd, bij gebrek aan tijd, aangezien de doelstelling op het einde van het jaar werd gewijzigd.

2. Papierverbruik

Er worden zeven multifunctionele apparaten (fotokopieertoestellen/printers/fax/scanner) geïnstalleerd op het informaticanetwerk. In 2009 werd dubbelzijdig afdrukken de algemene regel en vandaag staan alle printers standaard ingesteld op recto-verso afdrukken. Sinds 2010 gebruikt de POD gerecycleerd papier.

De POD berekent tegelijk zijn intern en zijn extern verbruik, dit wil zeggen het drukwerk dat extern wordt uitgevoerd in het kader van publicaties.

Sinds 2013 geven 2 indicatoren het aantal bladzijden weer die intern en extern werden afgedrukt, respectievelijk via de opname van de tellers op de machines en via bestellingen bij de drukkers: twee andere indicatoren over de hoeveelheid verbruikt papier, intern door de bestellingen en de verandering van de stocks, extern door het aantal gedrukte publicaties te vermenigvuldigen met hun respectievelijke hoeveelheid.

Doelstelling van de 2de cyclus: het papierverbruik per VTE met 10 % verminderen tussen 1/1/2012 en 31/12/2014 (basis = 2011)

Indicatoren: 1) intern afgedrukte hoeveelheid (aantal bladzijden/VTE), 2) extern afgedrukte hoeveelheid (aantal bladzijden/VTE), 3) intern verbruikte hoeveelheid (kg/VTE), 4) extern verbruikte hoeveelheid (kg/VTE)

Actieprogramma

De vastgelegde acties zetten de sensibilisering verder van het personeel op het vlak van papierbesparingen, via bezinningsvergaderingen in de verschillende diensten. Tijdens deze sessies worden de individuele en collectieve gewoonten in de dienst aangehaald (afdrukken en/of fotokopieën van binnenkomende documenten, archivering van de documenten) en de beslissingen tot extern bestelde publicaties.

De diensten verbinden zich er toe om de publicatienoden beter te ramen en de bestaande stocks te verminderen. Bij conferenties die de POD organiseert zal hij de deelnemers verwijzen naar de documenten die op zijn site beschikbaar zijn in plaats van deze documenten systematisch af te drukken en in de onthaalmap te steken.

Tot slot wenste de POD, gelijktijdig met deze inspanningen, een duidelijker beeld te hebben van het verbruik van elke dienst, via het invoeren van individuele tellers voor de afdrukken en de fotokopieën. De inachtneming van de resultaten moet leiden tot de definitie van een actieplan.

Resultaten 2013

Het verbruik (zowel intern, als extern) kende een piek in 2010, jaar van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie en Europees jaar armoedebestrijding.

Sindsdien daalt het interne verbruik voortdurend. Dit is gedaald tot minder dan 600.000 kopieën in 2013. Dit wordt verklaard door de stijgende digitalisering van de documenten en door de bewustmaking van het personeel.

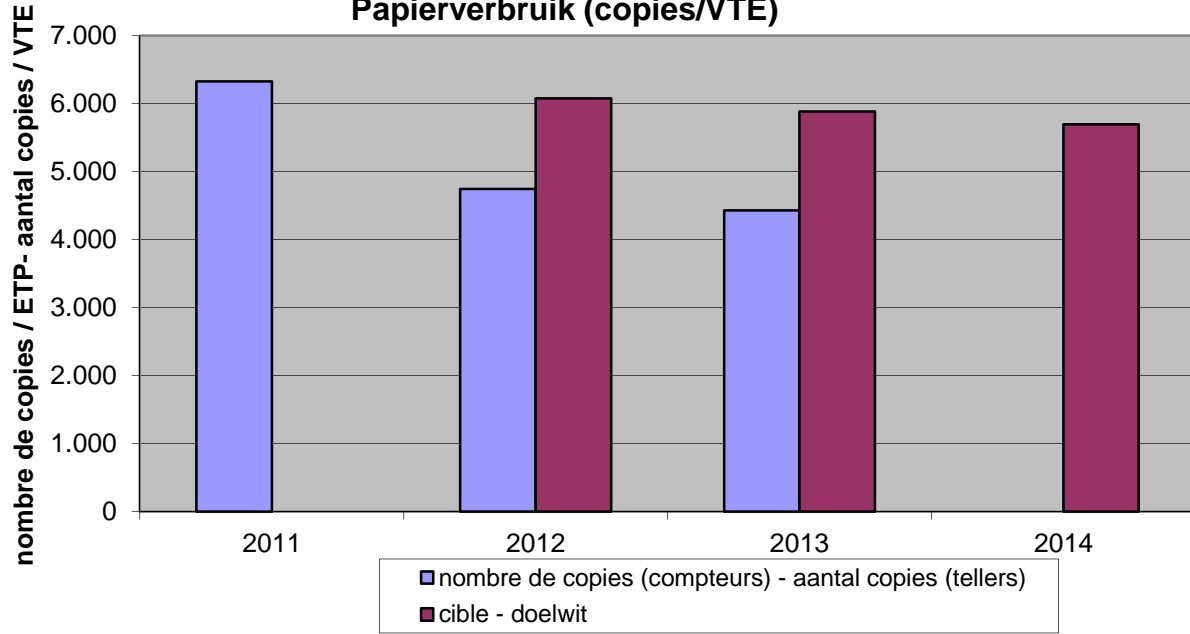
De evolutie van het externe verbruik is nog beter, hoofdzakelijk dankzij een vermindering van het aantal publicaties en de lancering van elektronische magazines en nieuwsbrieven.

	2010	2011	2012	2013
Intern afgedrukte hoeveelheid (aantal bladzijden)	1.039.835	879.572	656.421	598.381
Intern afgedrukte hoeveelheid (aantal bladzijden/VTE)	-	6.327	4.746	4.429
Extern afgedrukte hoeveelheid (aantal bladzijden)	1.641.960	732.166	219.500	250.000
Extern afgedrukte hoeveelheid (aantal bladzijden/VTE)	-	5.267	1.587	1.850
Intern verbruikte hoeveelheid (kg/VTE)	-	19,8	16,6	14,5
Extern verbruikte hoeveelheid (kg/VTE)	-	-	5,7	7,2

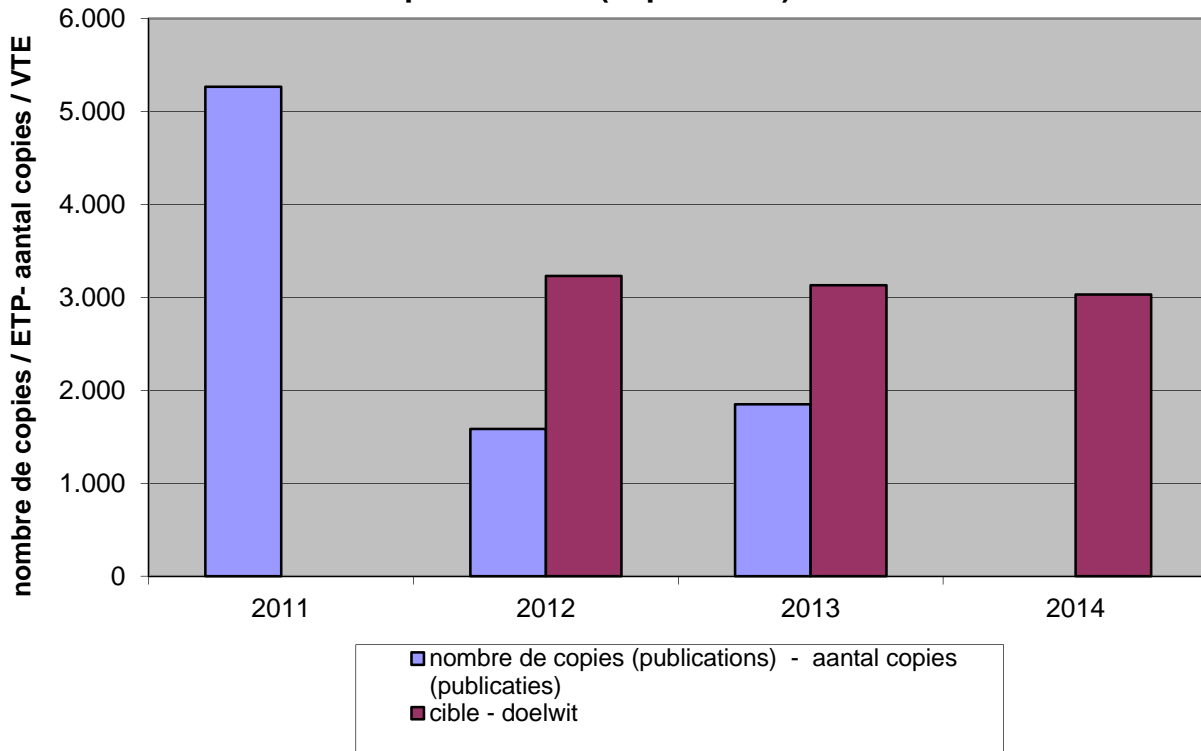
Voor 2013 zijn de verminderingdoelstellingen bereikt, zoals onderstaande grafieken aantonen.

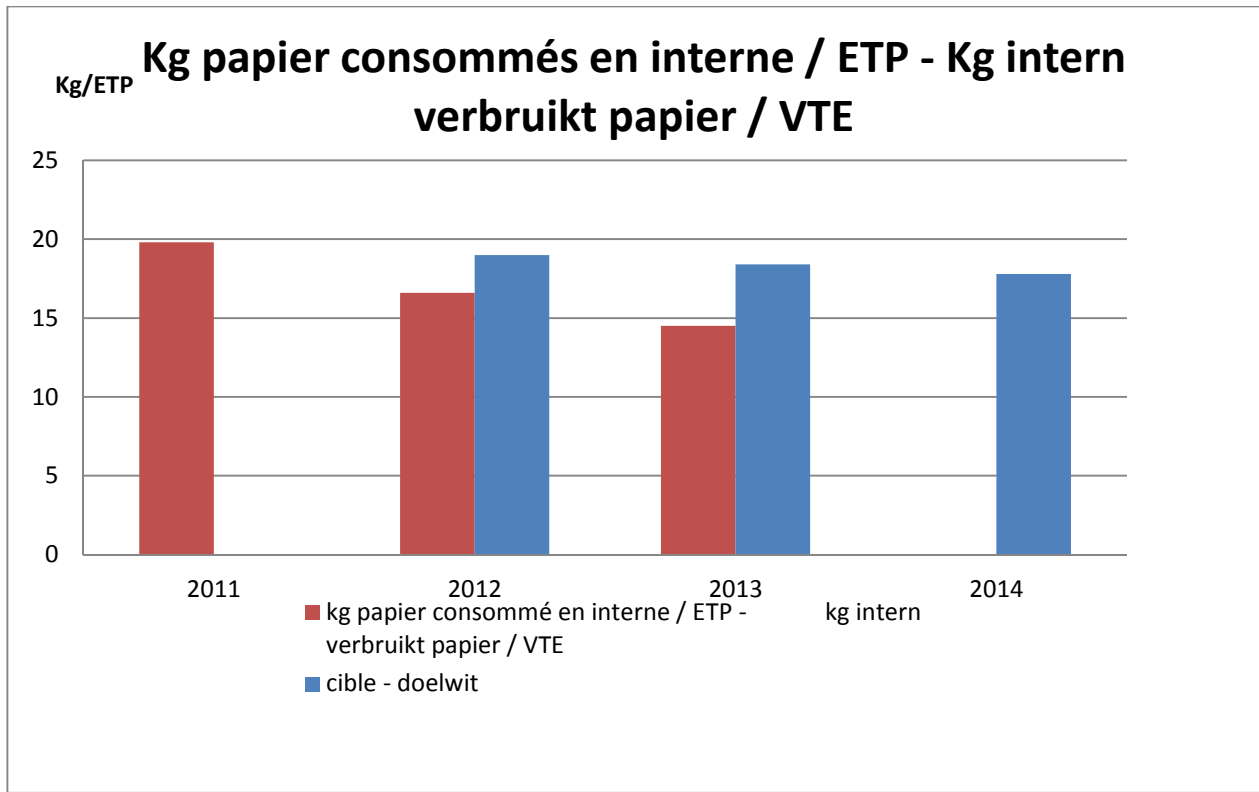

**Consommation interne Papier (copies/ETP) - Intern
Papierverbruik (copies/VTE)**

**Consommation externe Papier (copies/ETP) - Extern
Papierverbruik (copies/VTE)**

3. "Groene" aankopen

De POD legt zich al lang toe op groene aankopen. Een "groene" (of duurzame) aankoop (op milieuvlak) is een aankoop die rekening houdt met het beleid van de fabrikant en van de verdeler inzake milieu: recyclage van de producten, milieucontrole van de fabricatietechnieken, terugname van producten op einde levenscyclus, vermindering van de verpakkingen, multifunctionele apparaten en/of apparaten met een laag energieverbruik, natuurproducten, enz.

Denken wij bijvoorbeeld aan gerecycleerd papier, koelkasten/diepvriezers en vaatwassers A++, multifunctionele apparaten (kopiertoestellen/printer/fax/scanner), de platte schermen van de computers, ecologische schoonmaakproducten (afwas, vloeren) of nog flessen water en fruitsap met statiegeld.

Doelstelling van de 2de cyclus: het aantal duurzame overheidsopdrachten verhogen (op milieuvlak) tussen 1/1/2012 en 31/12/2014 met 10 procentpunten per jaar (basis = 2011)

De doelstelling is om tegen 2014 dichterbij 50 % van de overheidsopdrachten te komen die milieuclausules bevatten.

Indicatoren: percentage van overheidsopdrachten die milieuclausules integreren: a) in aantal opdrachten, b) in budgetaandeel; aantal adviezen verstrekt door de milieucoördinator (MC) betreffende de aankoopprojecten met een belangrijke impact op het milieu; aantal aankopen in overeenstemming met de adviezen verstrekt door de MC

Actieprogramma

De geprogrammeerde acties liggen in de lijn van de gevolgde doelstellingen van de gekozen indicatoren, met bijzondere aandacht op informatie aan het personeel en verbruik van groene stroom.

Resultaten 2013

De balans 2013 in verband met de integratie van milieuclausules in de overheidsopdrachten (OO) is negatief. Twee OO (op 10) integreren milieuclausules of een milieufinaliteit : de overheidsopdracht in verband met de EMAS-audit en die van de leverancier van groene elektriciteit. Het aantal duurzame OO (op milieuvlak) daalt ten aanzien van 2012, zowel in aantal opdrachten (20 % tegenover 22 %) als in budget (4 % tegenover 12 %). De doelstelling werd niet bereikt, maar zij is zeer ambitieus (dit gedeelte elk jaar met 10 procentpunten doen stijgen).

In 2013 werd de MC een maal geraadpleegd, over de aankoop van een dienstvoertuig.

	2011	2012	2013
Aantal duurzame OO	16 % (3/18)	22 % (2/9)	20 % (2/10)
Aantal duurzame OO in budget	12 %	12 %	4,7 %
Aantal adviezen uitgebracht door de MC in verband met duurzame aankopen	1	0	1
Aantal gevolgde adviezen	1	0	-

4. Afval

De POD sorteert reeds jaren een groot deel van zijn afval:

- PMD (plastic/metaal/Tetrapack) wordt verzameld in de vuilbakken die in de keukens staan van de verschillende verdiepingen en worden naar WTC 1 gebracht door iemand van de dienst Logistiek.
- De batterijen van de POD zijn allemaal oplaadbaar; de batterijen voor privégebruik worden verzameld in dozen van de firma Bebat (www.bebat.be) die deze komt ophalen.
- Papier en karton worden verzameld in grijze containers (2 per verdieping), en door iemand van de dienst Logistiek naar beneden gebracht tot aan de laadkade waar ze worden opgehaald door vrachtwagens van het bedrijf Sita.
- Glas wordt ingezameld door de POD: flessen met statiegeld wordt teruggebracht naar de leveranciers, het andere glas wordt in de glasbakken van WTC1 gedeponerd.
- Inktpatronen en -flacons van de multifunctionele toestellen worden opgehaald door de leverancier Ricoh.
- Aafgeschreven informaticamateriaal wordt opgeslagen in de kelders en wordt later opgehaald door de dienst Domeinen (FOD Financiën).

2de cyclus: doelstelling afgeschaft

De afvalsortering in de POD is bijna optimaal. In 2013 is beslist om de doelstelling af te schaffen.

Dit wil niet zeggen dat de POD niet meer waakzaam zal blijven. Wij zullen gegevens aan het Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling blijven leveren over de productie van de verschillende soorten afval, in het kader van de benchmarking tussen de federale overheden (zie verder, Andere basisindicatoren) en wij zullen ervoor zorgen dat het niet meer gebruikte informatica-materiaal regelmatig door de administratie der Domeinen wordt opgehaald.

5. Mobiliteit

Sinds april 2009 ligt de POD op 5 minuten wandelen van het Noordstation, dus ideaal om gebruik te maken van het openbaar vervoer (trein, tram, metro).

De mobiliteitsenquête gehouden in maart 2012 toont aan dat de verplaatsingsgewoonten van het personeel voor het traject woonplaats-werkplaats niet ver van ideaal is, met meer dan 90 % gebruikers van het openbaar vervoer.

De kosten voor het openbaar vervoer worden aan 100% terugbetaald en de vergoeding voor de verplaatsingen met de fiets (0,25 €/km) is van toepassing.

De veiligheid van de fietsers wordt verhoogd door de aanwezigheid van voorzieningen die speciaal voor fietsers zijn gereserveerd op de weg. De fietsers kunnen hun fiets stallen in een afgesloten lokaal op de Bolivarlaan. Eén medewerker komt met de fiets naar het werk.

Wat de professionele missies betreft, beschikken drie leden van het directiecomité over een wagen. Bij ministerieel besluit krijgen de leden van de diensten Grootstedenbeleid en Inspectie de toestemming om hun privévoertuigen te gebruiken binnen de grenzen van een bepaald contingent en met terugbetaling voor het aantal afgelegde kilometers.

Er worden drie dienstfietsen (waarvan één vouwfiets) ter beschikking gesteld van het personeel voor de beroepsverplaatsingen. Zij kunnen elektronisch gereserveerd worden.

Doelstellingen van de 2de cyclus: 1) het gebruik van de dienstfietsen met 20 % verhogen tussen 1/1/2012 en 31/12/2014 (basis = 2011); 2) het aantal km stabiliseren dat is vastgelegd in de ministeriële besluiten betreffende de beroepsverplaatsingen afgelegd met de privévoertuigen van de diensten Inspectie en Grootstedenbeleid per VTE (basis = 2011); 3) het aantal km stabiliseren dat werd afgelegd met de dienstvoertuigen (Ford, Renault en Peugeot) (basis = 2011); 4) projecten steunen voor de verkleining van de ecologische voetafdruk met 10 % van het budget dat vorig jaar werd toegekend voor de verplaatsingen met het vliegtuig

Indicatoren: 1) aantal maal dat de dienstfietsen werden gebruikt; 2) aantal km vastgelegd in de ministeriële besluiten betreffende de beroepsverplaatsingen met privévoertuigen van de diensten Inspectie en Grootstedenbeleid per VTE; 3) aantal km afgelegd met de dienstvoertuigen (Chrysler, Renault en Peugeot) ; 4) steun aan projecten om de carbonvoetafdruk te verminderen (J/N)

Actieprogramma van de 2de cyclus

De acties van de 2de cyclus kaderen in de continuïteit van de acties die reeds werden gevoerd: de promotie van de dienstfietsen, het gebruik van de trein voor alle missies in het buitenland van minder dan 900 km, de communicatie over de toegangsfaciliteiten van de WTC II toren met het openbaar vervoer, de opleiding eco-driving van de chauffeurs, de compensatie van de CO₂ uitstoot van de vluchten, de realisatie van een verplaatsingsplan (in overeenstemming met het besluit van de Brusselse regering van 7/4/2011).

Resultaten 2013

De balans van de indicatoren is beter in 2013 dan in 2012.

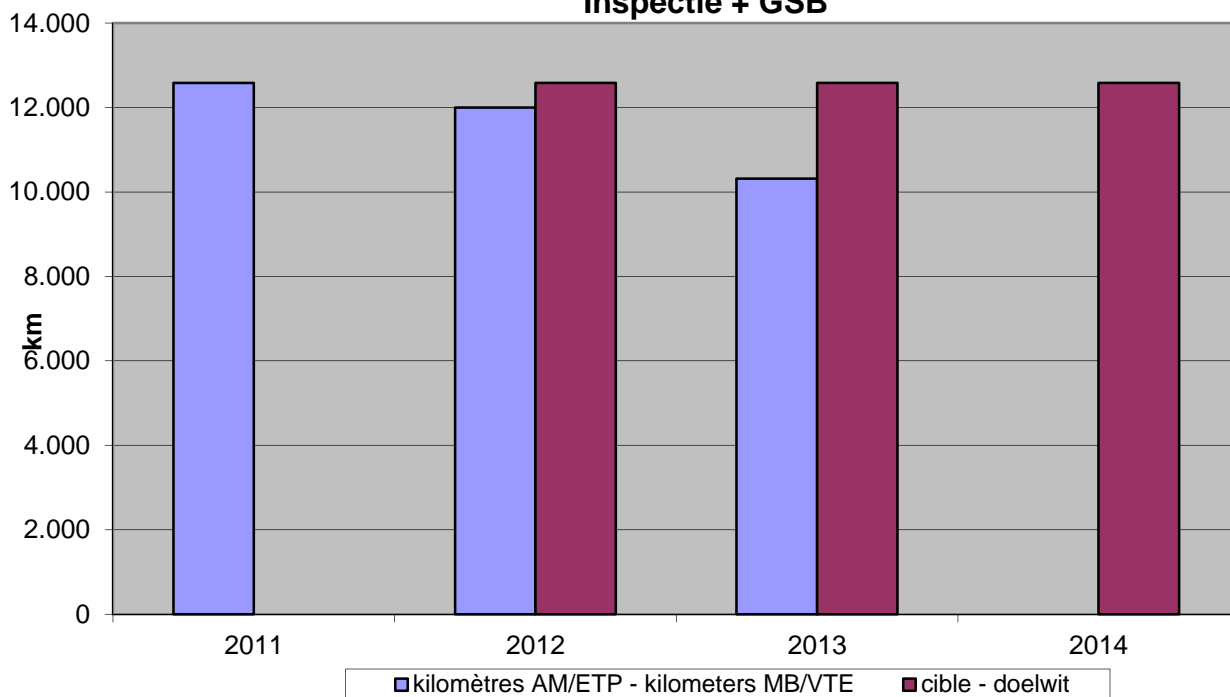
Eenzijds werden de dienstfietsen vaker gebruikt (15 keer in plaats van 12) en de medewerkers van de diensten GSB en Inspectie hebben hun beroepsverplaatsingen met de wagen verminderd. Anderzijds is het aantal kilometer afgelegd per dienstvoertuig afgenomen, hoewel dit nog hoger ligt dan in 2011.

De CO₂-compensatie van onze vluchten kan niet worden uitgevoerd: de piste van de financiering van het FRGE werd bewandeld, maar bleek onmogelijk uit te voeren omwille van wettelijke hinderpalen. Tijdens de directierevue 2014, werd beslist om milieucoördinator op te leiden in de "Bilan Carbone-methodologie" als voorbode van de invoering van de CO₂-

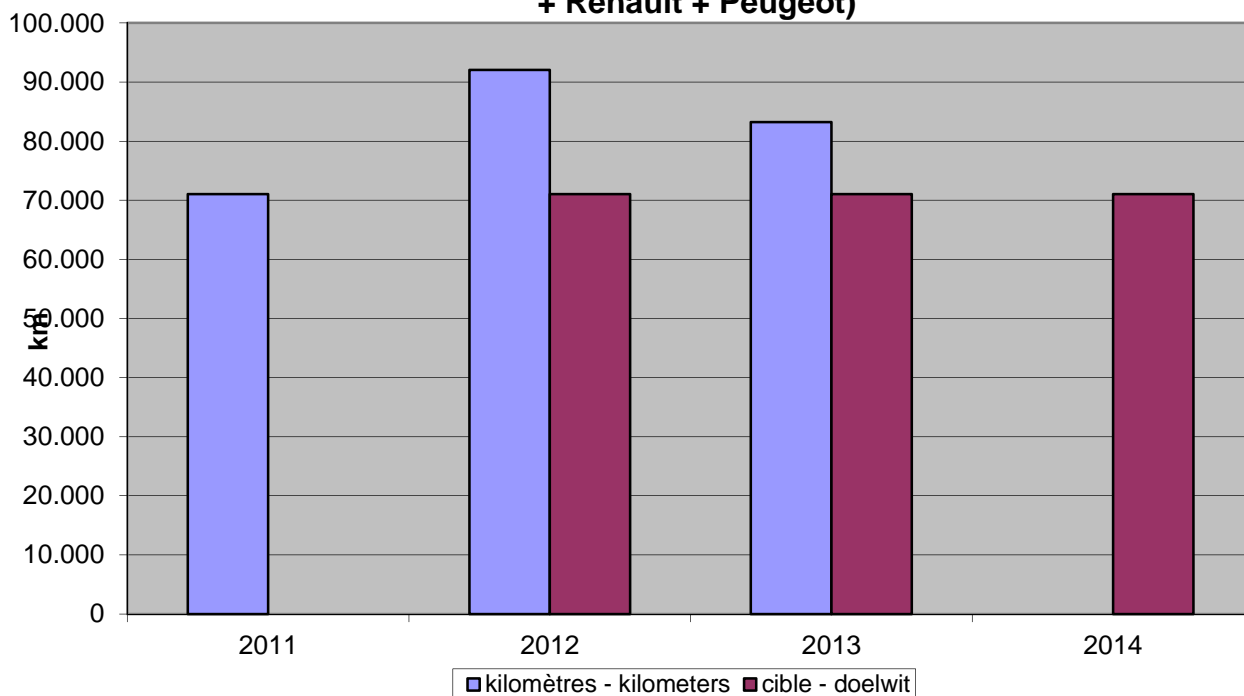

compensatie in het nieuwe gebouw (de Financietoren, Kruidtuinlaan) waar wij in 2015 naar zullen verhuizen.

Kilomètres voitures Inspection + PGV - Kilometers wagens Inspectie + GSB

Kilomètres voitures de fonction - Kilometers dienstwagens (Ford + Renault + Peugeot)

De onrechtstreekse milieuaspecten

De *onrechtstreekse aspecten* houden verband met de activiteiten die de POD niet helemaal in handen heeft maar die de POD kan beïnvloeden: steunprogramma's gesubsidieerd door de POD bestemd voor kansarmen, activiteiten van leveranciers en onderaannemers, enz.

Om de *belangrijke indirecte aspecten* te bepalen, dit wil zeggen de aspecten die *bij voorkeur* moeten worden behandeld, werd een inventaris opgemaakt van de basismissies van de POD Maatschappelijke Integratie en werden de milieu-invloeden in verband met deze missies geanalyseerd.

Aan elke invloed werd een *score* toegekend in functie van twee criteria: de mate van autonomie van de POD en de menselijke en budgettaire middelen waarover hij beschikt.

Een hoge score betekent een grote prioriteit, omgezet in prioritaire doelstelling.

Hierna geven we de *twee prioritaire doelstellingen* die naar voren kwamen uit het milieuonderzoek van de indirecte aspecten.

6. Programma Grootstedenbeleid: ecologische voetafdruk van de steden

In 2009 bepaalde het programma Grootstedenbeleid drie strategische doelstellingen: de sociale cohesie, de verkleining van de ecologische voetafdruk en de uitstraling van de steden. Elk van de 17 steden van het programma ontvangt een subsidie om projecten rond die drie assen te organiseren. Voor het derde as hebben deze projecten betrekking bv. op isolatiewerken van gebouwen of lokale agenda's 21.

Doelstelling van de 2de cyclus: het aandeel van het jaarbudget besteed aan de doelstelling "Vermindering van de ecologische voetafdruk van de steden" boven de 25 % houden.

Indicator: percentage van het budget van basisallocatie 4322 (=subsidies aan de steden) van het programma Grootstedenbeleid besteed aan de doelstelling "Vermindering van de ecologische voetafdruk van de steden"

Actieprogramma

Het programma van de 2de cyclus heeft tot doel de coördinatoren van de "duurzame stadscontracten" bewust te maken van het belang van het gedeelte "vermindering van de ecologische voetafdruk van de steden". Deze bewustmaking gaat van informatie over publicaties, colloquia of studiedagen tot adviezen die worden verstrekt bij het opstellen van de ontwerpen van overeenkomsten.

Resultaten 2013

In 2013 bedraagt het totaalbedrag van de budgetten die door de steden van het programma worden besteed aan het gedeelte "vermindering van de ecologische voetafdruk" 16.552.317 € op een totale enveloppe van 53.081.994 €, oftewel 31,2 %. De doelstelling is dus bereikt.

7. Gas- en Elektriciteitsfonds: preventief beleid van de OCMW's inzake energiebesparingen

Het Gas- en Elektriciteitsfonds heeft als taak de OCMW's te helpen de personen te steunen die moeite hebben met het betalen van hun energiefactuur. Het maakt voor de OCMW's ook

mogelijk om een premie toe te kennen aan personen die hun elektrische verwarming of verwarming op kolen vervangen door een gasconvector, tegelijk voordeliger en beter voor het milieu.

Doelstelling van de 2de cyclus: het aandeel van het Gas- en Elektriciteitsfonds dat bestemd is voor preventie over de periode 2012-2014 met 25 % verhogen

Indicator: percentage van het budget van het Gas- en Elektriciteitsfonds bestemd voor preventie

Actieprogramma

Voor de periode 2012-2014 zal de POD beleidsaanbevelingen doen in de zin van een versoepeling van de van kracht zijnde reglementering. Het idee is om, via het stookoliefonds, de financiering mogelijk te maken van het personeel dat zich bezighoudt met de sensibilisering van de OCMW-gerechtigden voor het besparen van energie.

Dat zal de OCMW's inlichten en sensibiliseren over de resultaten die verwacht worden in vergelijking met de gevolgde doelstelling, naar aanleiding van provinciale ontmoetingen en artikels in het magazine Echo-News.

Resultaten 2013

In 2013 is het aandeel van het budget van het fonds Gas/Elektriciteit bestemd voor preventie, gedaald van 22,6 % tot 21,5 %. De doelstelling (24 %) werd dus niet bereikt. Dit wordt waarschijnlijk verklaard door de economische conjunctuur. Via het toegekende bedrag kunnen de OCMW's ofwel hun huurders helpen bij de betaling van hun energiefacturen, ofwel hen sensibiliseren voor besparingen. De OCMW's hebben de voorkeur gegeven aan steunmaatregelen voor betalingen in plaats van aan preventieve maatregelen.

Andere basisindicatoren

Onze directe doelstellingen hebben betrekking op twee van de zes basisindicatoren van de milieuprestaties: de energie-efficiëntie en het rationeel gebruik van de grondstoffen (zie boven). De andere basisindicatoren zijn water, biodiversiteit, afval en uitstoot.

Het waterverbruik in 2013 bedraagt 211 m³, dwz 1,56 m³/VTE, tegen 1,36 m³ in 2012.

Wat de biodiversiteit betreft, is het gebruik van grond in m² bebouwde oppervlakte gelijk aan 1.556 m², ofwel 100 % van de oppervlakte toegekend aan de POD. De Regie der Gebouwen huurt geen enkele groene ruimte aan de voet van de WTC II-toren.

Sinds 2012 wegen wij ons afval.

In 2013 stellen wij een stijging vast van de afvalproductie per VTE voor papieren afval (90 kg tegenover 75 in 2012) en voor PMD-afval (papier, metal, Tetrapack) (2,357 kg, tegenover 2,025 in 2012) en een daling van het restafval (36 kg tegenover 57 in 2012).

In 2013 heeft de administratie der Domeinen het gebruikte informaticamateriaal opgehaald dat onze dienst ICT had geïnventariseerd, namelijk: 85 PC's, 19 draagbare computers, 45 schermen, 3 faxen, 11 printers en 54 klavieren.

Wat de uitstoot van broeikasgassen betreft, tenslotte, berekenen wij sinds 2009 de CO₂-uitstoot in verband met de verplaatsingen per vliegtuig.

Dit zijn de resultaten:

2009: 7,614 ton CO₂; 2010: 6,477 ton CO₂; 2011: 8,645 ton CO₂; 2012: 5,15 ton CO₂; 2013: 6,606 ton CO₂.

Deze berekening is gebaseerd op de volgende conversiewaarden (zie www.ademe.fr):

afstand < 1000 km: 148 gr CO₂/reiziger/km

afstand > 1000 km: 134 gr CO₂/reiziger/km

langeafstandsvluchten: 96 gr CO₂/reiziger/km

Sinds 2012 berekenen wij eveneens de CO₂-uitstoot voor de verplaatsingen van onze dienstvoertuigen.

Deze berekening gebeurt via de tool die beschikbaar is op de site www.energivores.be.

Dit zijn de resultaten voor 2013:

Ford Galaxy: 8.282 kg CO₂, Renault Scenic: 6.309 kg CO₂, Peugeot: 4.433 kg CO₂, TOTAAL: 19,024 ton CO₂, tegenover 22,207 ton CO₂ in 2012.

Wettelijke vereisten die van toepassing zijn op milieuvlak

De POD Maatschappelijke Integratie is onderworpen aan de wetgeving van het Brussels Gewest en van de federale Staat.

De POD Duurzame Ontwikkeling (vandaag Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling – FIDO) heeft een werkgroep "reglementair toezicht" opgericht. De aanmerkingen van deze werkgroep hebben geleid tot de organisatie van een toezicht door de POD DO van alle federale instellingen. Hiervoor raadpleegt de FIDO regelmatig de sites www.brucodex.be en www.bruxellesenvironnement.be en licht de juridische diensten van de FOD en POD in over de updates.

De updates worden naar onze juridische dienst gestuurd, die de maatregelen met betrekking tot onze POD inventariseert en deze aan de verantwoordelijken meedeelt. Vergaderingen tussen de medewerkster van de juridische dienst, de milieucoördinator en deze personen leiden tot de invoering of aanpassing van de gevolgde procedures om in overeenstemming te blijven met de wettelijke vereisten.

Volgende update van de Milieuverklaring voorzien in mei 2015.

Goedkeuring

VERKLARING MILIEUVERIFICATEUR OVER DE ACTIVITEITEN VAN VERIFICATIE EN VALIDATIE

AIB-Vinçotte International NV, milieuverificateur EMAS met het kenteken BE-V-0016 geaccrediteerd voor de volgende activiteiten 10, 11, 13, 16, 18, 19, 20 (excl. 20.51), 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30.2, 30.9, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 45, 46, 47, 49, 52, 53, 58, 59, 60, 70, 71, 74, 79, 80, 81, 82, 84, 85, 86, 87, 88, 90, 94, 95, 96, 99 (NACE-code) verklaart te hebben geverifieerd of de activiteiten van de POD Maatschappelijke integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid opgenomen in de milieuverklaring 2014 (update - gegevens 2013) alle bepalingen respecteren van de Verordening (EG) nr. 1221/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 inzake de vrijwillige deelname van organisaties aan een communautair milieumanagement en -auditsysteem (EMAS).

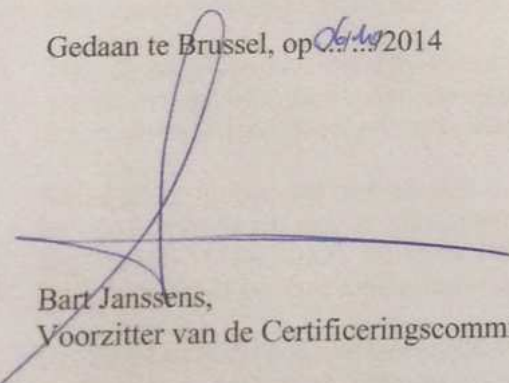
Door het ondertekenen van deze verklaring verklaar ik dat

- de verificatie en de validatie zijn uitgevoerd met strikte inachtneming van de bepalingen van de Verordening (EG) nr. 1221/2009,
- de resultaten van de verificatie en validatie bevestigen dat uit niets blijkt dat aan de wettelijke voorschriften op het vlak van milieu niet wordt voldaan,
- de gegevens en informatie verstrekt in de milieuverklaring 2014 (update - gegevens 2013) van de POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid een betrouwbare, geloofwaardige en authentieke weergave zijn van de activiteiten van de organisatie uitgevoerd binnen het kader van de milieuverklaring.

Dit document komt niet in de plaats van de EMAS-registratie.

In overeenstemming met Verordening (EG) nr. 1221/2009 kan enkel een bevoegde instantie een EMAS-registratie toekennen. Dit document wordt niet gebruikt als een element voor onafhankelijke informatie voor het publiek.

Gedaan te Brussel, op 06/10/2014

Bart Janssens,
Voorzitter van de Certificeringscommissie

